

Dotazník – volby do Rad veřejnoprávních médií



Jméno kandidáta:

JUDr. Zdeňka Hůlová

Navrhující organizace:

Národní knihovna České republiky

1. Nezávislost veřejnoprávních médií

a) Jaký postup ze strany Rady veřejnoprávního média (VPM) navrhuje pro případy, kdy médium čelí stížnosti na ztrátu své nezávislosti:

Do kompetencí Rady ČR („RČT“) patří rozhodovat o stížnostech týkajících se GŘ, a to dle § 8 odst. 1 písm. h). Pokud má daná stížnost takový charakter, Rada je povinna se jí zabývat. RČT si vyžádá vyjádření GŘ a má-li další pochybnosti, může si objednat externí posudky, ty ovšem bývají místy i protichůdné. Případná ztráta nezávislosti bývá ale těžko prokazatelná či zcela patrná, záleží i na optice posuzovatele. Co se RČT týče, jak chcete kontrolovat, kdo a proč volal komu, i kdyby vám to kompetence umožňovaly? Kdo to přizná? V minulosti vím o případu, kdy si jeden významný poslanec stěžoval, že mu (tehdy konkrétně ČTK) nevyhověla – přitom pravdu měl podle mne redaktor, odmítl-li mu poskytnout neověřenou a tedy dosud nevydanou zprávu.

O statečnosti se snadno mluví, ale ne každý dokáže čelit hrozbě propuštění či odvolání.

b) Myslíte si, že je na místě, aby speciální tým pro posouzení stížnosti sestavoval pouze člen vedení VPM, vůči kterému byla příslušná stížnost mezi jinými namířena?

ANO / NE – Radě se ale zpovídá pouze GŘ. Ten je odpovědný za to, jakým způsobem pracuje on, členové vrcholového managementu (1.stupeň řízení) i zaměstnanci ČT. Nechtějme prosím po RČT, aby překračovala své kompetence a mluvila úplně do všeho, nejde-li o nenaplňování poslání a úkolů ČT.

Právě tak si nemyslím, že odpověď na stížnosti, adresované přímo Radě, by měl řešit pouze předseda RČT. V minulosti existovala tříčlenná komise, složená z členů RČT – ta připravovala návrh odpovědi.

c) Myslíte si, že je na místě, aby zaměstnanci VPM měli možnost podat stížnost na ohrožení nezávislosti VPM anonymně, jelikož je určité riziko, že by přišli o práci?

ANO / NE – riziko musí zvážit ten, kdo stížnost podává; anonymita snižuje důvěryhodnost sdělení. Jisté obavy zaměstnanců ale chápu.

d) Měl/a jste někdy pocit, že dochází k nežádoucí manipulaci zpravodajství v VPM? Pokud ano, tak mohl/a byste uvést příklady?

Nemám dostatek věrohodných informací – nelze vycházet pouze z toho, jak o takových podezřeních referují ostatní média a jen z pocitů a subjektivního hodnocení jednotlivce.

e) Na škále 1-10 pokuste se stanovit, do jaké míry bylo v posledních 2 letech vysílání VPM nezávislé na politických stranách či jiných zájmových uskupeních, kdy hodnota 1 znamená dosažení téměř ideální nezávislosti a hodnota 10 znamená zvláště silné podřízení se politickým stranám nebo jiným zájmovým skupinám.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 - vyjadřuji ale jen svůj subjektivní divácký dojem. Manipulace nemusí být zjevně patrná; na druhé straně mohu být ovlivněna i osobními sympatiemi či antipatiemi. Ty bych musela určitě eliminovat, kdybych se stala členkou RČT.

ČT má mít nastaveny takové vnitřní mechanismy, aby případné tlaky předem vyloučila nebo jim dokázala čelit v maximální míře. Pokud vím, opírá se i o pravidelné analýzy externí společnosti InnoVatio, zaměřené na nejen na vyváženost a objektivitu zpravodajství a

publicistiky, ale i na frekventovanost témat (doprava, zemědělství,...), a to i ve srovnání s TV Nova, TV Prima a Radiožurnálem. Výstupy dostává (či dostávala) k dispozici i RČT.

Záleží ale rovněž na politicích, aby odolali pokušení, plynoucím z moci a vlivu. Chápu, že jim záleží na co nejčastější a pozitivní prezentaci na obrazovce a že jsou občas naštvaní a nespokojení, ale doporučovala bych v takových případech standardní cestu-podání stížnosti.

2. Svoboda vyjadřování se zaměstnanců VPM

Zaměstnanci VPM se musí řídit vnitřním předpisem¹, podle kterého komunikovat s médií a vyjadřovat se k záležitostem souvisejícím s VPM, může pouze generální ředitel a tisková mluvčí (ředitelé na 1. stupni řízení se pak mohou vyjadřovat pouze s omezením). Není tudíž možné, aby zaměstnanec VPM komentoval dění a témata ve VPM například na svém facebooku.

a) Souhlasíte s nařízením, že zaměstnanec VPM museli mít svolení pro případ, že by měl v úmyslu se jakkoliv vyjádřit novinářům z jiných médií v souvislosti s VPM?

ANO / NE Takové situace považuji za velmi problematické, protože tu proti sobě stojí 2 hlediska – základní politické a ústavní právo na svobodu projevu a na druhou stranu hrozí i to, že výroky nespokojených zaměstnanců v médiích nemusí být vždy 100% pravdivé, jejich motivace může být ve skutečnosti jiná a mohou tak zároveň ohrožovat i důvěru veřejnosti k ČT.

b) Souhlasíte s nařízením, že zaměstnanec VPM musí mít svolení pro případ, že by měl v úmyslu se jakkoliv vyjádřit na sociálních médiích v souvislosti s VPM?

ANO / NE Stejná odpověď jako výše.

c) Myslíte si, že v současnosti jsou pravidla uvnitř VPM dostatečná na to, aby zaměstnanci VPM mohli svobodně upozorňovat na případná podezření či závažná zjištění v souvislosti s ovlivňováním vysílání ze strany politických stran či zájmových skupin? Pokud ne, tak jak by tato pravidla měla být nastavena?

Současná pravidla uvnitř ČT neznám. Obecně platí, že má být dodržen určitý hierarchický postup uvnitř média (oznámení nejbližšímu nadřízenému a dále ev. výše) – teprve poté, selže-li tato cesta, využít další prostředky (obory, různé panely atd. včetně RČT). Je nefér masírovat přes jiná média RČT přímo či nepřímo ještě před jejím rozhodnutím.

Chci zdůraznit jednu věc: **RČT nemá být souborem dalších 15i generálních ředitelů a na druhou stranu mu ani „zobat z ruky“.** On musí unést svoji odpovědnost, plynoucí z jeho funkce – a RČT ho musí kontrolovat, ne ovšem dirigovat jako loutku. Ať už se GR jmenuje Dvořák, Matoušek či jakkoliv jinak.

3. Hospodaření VPM

¹ Např. pravidla pro zaměstnance ČT: Nemluvte s médii, nepište nic o televizi na sociální síť, iHNed 15.12.2013, <http://zpravy.ihted.cz/c1-61449290-pravidla-komunikace-ct-media-petr-dvorak-ceska-televize>

a) Myslíte si, že by měla být činnost veřejnoprávního média prezentována externí PR agenturou nebo by si výsledky činnosti VPM měli obhájit sami její čelní představitelé?

Výroční zprávu o programu i hospodaření podává sněmovně RČT a Rada ji před příslušnými orgány sněmovny obhajuje - nikoliv GŘ ČT.

Jde-li ale o pozitivní prezentaci média, cílenou na čtenáře, posluchače či diváky, používají média nejrůznějších způsobů selfpromotion, včetně PR. To je podle mne O.K.

Po sněmovně (ale nejen tam) pobíhá spousta lobbistů. Příliš se mi to nelíbí, ale lobbying je mnohdy uznáván za legitimní, je-li prováděn legálními prostředky. Vymýtít ho úplně nelze: záleží tedy hodně na tom, jak se zachová ten, kdo je lobbován – zda bude či nebude naslouchat a zda se nechá tímto způsobem ovlivnit a získat. V některých případech může ale jít i o prosazení věci, která je dobrá a prospěšná ve veřejném zájmu.

b) Budete v případě zvolení požadovat po vedení VPM podrobnosti (případně vysvětlení jaké služby jsou poskytovány externí PR agenturou) ve věci aktivit externích společností, které na základě požadavku vedení VPM lobbují uvnitř Poslanecké sněmovny

ANO / NE Nejde jen o ten případ, i když byl hodně medializován. Pravdivé vysvětlení, resp. odpověď, zda a PROČ si GŘ ve věci Výroční zprávy najal P.R. agenturu., bych slyšet chtěla. Budu ale navrhopvat, aby RČT dostala od GŘ komplexní informaci o tom, co vše ČT zadává externím firmám, jaké jsou náklady a proč není to či ono schopna zajistit vlastními silami.

c) Podpořil/a byste coby radní interní nařízení, aby vítěz zakázky u VPM byl povinen rozkrýt svoji vlastnickou strukturu, respektive byl povinen uvést, kdo je konečným příjemcem prostředků z dané zakázky?

ANO / NE V rámci kompetencí RČT; rozhodně u zakázek většího rozsahu, neboť RČT má mj. kontrolovat hospodaření ČT. RČT si ale zřejmě dle zákona o ČT nemůže na ČT VYNUTIT vydání interního předpisu. Samozřejmě ale ČT musí dodržovat všechny relevantní právní předpisy, včetně zákona o zadávání veřejných zakázek.

d) Prosazoval/a byste nějaké návrhy v oblasti hospodaření VPM? Pokud ano, uveďte jaké.

Za velmi pozitivní považuji existenci Dozorčí komise, která je poradním orgánem RČT právě v oblasti kontroly hospodaření ČT. Jejími členy by měli být hlavně ekonomové, kteří zároveň rozumějí TV výrobě a dokáží posoudit oprávněnost a přiměřenost vynaložených prostředků. ČT je každoročně navíc auditována a výrok auditora tvoří součást Výroční zprávy o hospodaření ČT. RČT schvaluje účetní uzávěrku dle zákona o účetnictví. Podpořila bych ale speciální hloubkový audit, který by měl dostatečnou vypovídací schopnost, uměl najít i vnitřní rezervy a vytipovat oblasti, ve kterých lze snížit náklady.

4. Volby generálního ředitele VPM

a) Považujete za vhodné, aby jeden z kandidátů na pozici generálního ředitele VPM se krátce před finální volbou setkal s premiérem či s jiným vrcholným politikem?

ANO / NE V minulosti se to myslím občas stávalo. Záleží na vrcholných politicích, zda takového člověka přijmou a co je vlastně důvodem a obsahem schůzky. Rozhodně by nemělo jít o získávání politické podpory pro zvolení a sliby/protislužby. Ne vždy se o tom ale RČT dozví. Pokud bych se o tom dozvěděla, určitě by tím u mne takový kandidát nezískal preferenci a „plusové“ body.

b) Podpořil/a byste návrh, aby generální ředitel VPM povinně vedl elektronicky přístupný veřejný diář?

Nevím, co přesně si pod tím mám představit, i když co největší transparentnost ČT jako instituce veřejné služby s daným způsobem financování podporuji. Uvědomme si ale, že ČT se pohybuje v konkurenčním prostředí a ne o všem se musí ihned dozvědět i komerční TV.

ANO / NE

c) V případě, že se stanete radním VPM, zúčastníte se volby generálního ředitele VPM. Která kritéria budou pro Vás klíčová při výběru svého kandidáta?

Zkušenost, praxe, vysoká znalost mediálního prostředí. Ráda bych znala i jména spolupracovníků, které by si chtěl přivést do svého užšího týmu, za svého 20iletého působení v této oblasti mnohé lidi znám, včetně výsledků jejich práce a tak by mi to při mém rozhodování velmi pomohlo. Jsou to ale dost citlivé informace – zejména když ještě neví, bude-li vůbec zvolen a dotyční pracují jinde. Pokud by nebyl zvolen, mohlo by je to na jejich stávajících působištích poškodit.

5. Střet zájmů

Zákon o České televizi uvádí, že člen Rady ČT se nemá autorsky podílet na práci ČT, nicméně výklad tohoto požadavku není úplně zřejmý. V minulosti vystupovali radní ČT v pořadech ČT – občas byla uvedena jejich kontrolní funkce, jindy tomu tak nebylo². Zákon o Českém rozhlasu obsahuje požadavek, že „člen Rady ani osoba jemu blízká nesmí mít žádný majetkový prospěch z provozování rozhlasového vysílání“.³

a) Podpořil/a byste návrh, aby radní VPM měl povinně uvedenou svoji kontrolní funkci VPM v případě, že vystupuje v pořadu VPM?

ANO / NE. Záleží na tom, o jaké pořady by se jednalo. U diskuzního (publicistického) nepochybně ano, tam taková konstatace patří a měla by být uvedena, ale u uměleckých snímků by injekce o jeho členství v RČT působila podivně a rušivě.

b) Podpořil/a byste návrh, aby radní VPM mohl vystupovat v VPM pouze v případě, že se příslušný případ týká práce Rady VPM?

Obecně nevidím problém v tom, aby radní ČT byl pozván např. do některého pořadu Českého rozhlasu.

² <http://zpravy.ihned.cz/c1-61685200-radni-ct-ceska-televize-dana-eklova-makrlikova-stret-zajmu-zahradni-architektka>

³ <http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/zprava/158850>

Zákon o ČT připouští u členů RČT ohledně peněžitých plnění od ČT určitou výjimku pro příjmy z užití předmětů ochrany podle autorského zákona. Jejich umělecká tvorba tedy není překážkou pro výkon funkce v RČT či RČRo. Chápu ale, že to může vzbuzovat určitá podezření ohledně nestrannosti jeho rozhodování v RČT – právě tak, kdyby radní měl své pořady či byl zaměstnán v jiné TV. Zákonná definice, že člen RČT se nesmí podílet na podnikání v oblasti hromadných sdělovacích prostředků, není úplně šťastně formulována a už v minulosti vzbuzovala výkladové problémy.

Nejde ale jen o literu zákona, ale i o ETIKU a korektnost. Tu v sobě člověk buď má nebo nemá. Pokud nemá, žádným zákonem či kodexem ji do něj „nenakopete“. To platí obecně, i ve státní/veřejné správě a v politice.

ANO / NE

c) Budete požadovat vysvětlení od ředitele VPM v případě, že bude podezření ze skryté podpory soukromých společností či zájmových skupin ve VPM, do kterého kandidujete?

ANO / NE . Jedna věc je ale podezření a druhá věc je takové aktivity prokázat. Ne všechny vazby jsou snadno dešifrovatelné.

d) Prosazoval/a byste nějaké návrhy v oblasti střetu zájmu VPM? Pokud ano, uveďte jaké?

To hlavní říká v obecnosti zákon přímo či nepřímo zákon např. u limitů přípustnosti podnikatelské činnosti ČT, která musí souviset s předmětem její činnosti a nesmí ohrozit její úkoly.

Taxativní a podrobný výčet ohledně definice střetu zájmů v zákoně si představit v tuto chvíli moc neumím.

Záleží i na vnitřních předpisech ČT, které svým rozhodnutím v tomto ohledu GŘ vydá či už vydal a na pracovních smlouvách se zaměstnanci.

O dalším můžeme přemýšlet v pracovních skupinách, bude-li se skutečně novelizovat zákon o ČT, jak o tom hovoří v médiích někteří poslanci. Velmi bych se přimlouvala za to, aby v takové skupině byl i zástupce RČT. Pokud vím, v Plánu legislativních prací vlády to zatím není; v minulosti ale na MK ČR takové expertní skupiny existovaly, byla jsem v nich.

e) Na škále 1 – 10 se pokuste stanovit, do jaké míry je aktuálně problémem skrytá podpora soukromých společností či zájmových skupin ve VPM, do kterého kandidujete. Hodnota 1 znamená nejlepší hodnocení a hodnota 10 znamená nejhorší hodnocení.

Už jsem odpovídala výše. Jako divák nestihnu sledovat veškeré vysílání všech kanálů ČT. Je-li skrytá podpora prováděna skutečně skrytě a nenápadně, mnohý divák to ani nezaregistruje, pokud se na to speciálně nezaměřuje nebo není specializovaným odborníkem. Latentní nebezpečí u všech médií ale existuje. Ohledně televizí ale stanoví zákon o RTV vysílání určité povinnosti (např. objektivita informací) a zákazy (např. zákaz skryté reklamy) shodně – bez ohledu na to, zda jde o ČT či o soukromé TV. Na to se mnohdy zapomíná, i když na ČT jsou tradičně kladeny vyšší nároky.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

6. Kvalita vysílaného obsahu

a) Existuje nějaký mediální výstup v VPM, který byste navrhoval zrušit?

To RČT vůbec nepřísluší: dle § 8 odst 4 VÝSLOVNĚ Rada ani její členové nesmějí přímo zasahovat do výroby a vysílání pořadů. RČT pouze schvaluje dlouhodobé plány (mj.) programového rozvoje a v rámci dohledu na plnění úkolů ČT a naplňování zásad vyplývajících z Kodexu ČT může vydávat stanoviska a doporučení týkající se programové nabídky. K programu ČT se vyjadřuje i prostřednictvím Výroční zprávy o činnosti ČT nebo v rámci řešení stížností. Má-li pochybnosti, může se obrátit na Etický panel ČT s žádostí o posouzení tohoto či onoho pořadu. Vyvození případné personální odpovědnosti je věcí GŘ a součástí jeho odpovědnosti za ČT navenek. Krajním nástrojem RČT je možnost odvolat GŘ, dojde-li k naplnění okolností v zákoně popsanych. Tato ustanovení byla novelizacemi zákona zpřesněna, de facto chrání GŘ před libovůlí Rady a nepřímo i poslanecké sněmovny.

Rozhodně nemíním dělat cenzora.

Pokud dojde k nějakým zjevným excesům, RČT se k nim vyjádřit jistě může – je však orgánem kolektivním a každý radní to může vidět jinak. Jedna věc je jeho osobní názor, druhá věc je rozhodnutí Rady jako celku. Člen RČT má právo nechat zaprotokolovat do zápisu ze zasedání, který se zveřejňuje na netu, svůj odlišný postoj. Pokud se pak k dané věci vyjadřuje veřejně, musí být vždy jasné, že v tom či onom punktu nemluví jménem Rady.

Nejde o to, aby ve vztahu k veřejnosti a novinářům Rada zachovávala bobříka mlčení, ale držela se zákona o ČT, který není zákonem sankčním – to přísluší Radě pro RTV vysílání.

b) Existuje nějaký mediální výstup, který v VPM postrádáte?

Viz výše. V celku se mi zdá programová skladba ČT vyvážená.

Vyhovět úplně všem divákům a tomu, co konkrétně v programové nabídce postrádají, ale prostě nelze. Často mají někteří či některé skupiny pocit, že např. ve zpravodajství ČT tu či onu událost „nepokryla“ vůbec, ač tak učinit měla nebo se jí nevěnovala dostatečně či naopak příliš, což se odráží ve stížnostech. V minulosti jsme se s tím setkali např. při volbě předešlého papeže – ateistům se zdálo, že se jí ČT věnuje až příliš. Spokojení diváci vesměs nepíší.

Kterým zahraničním pořadem by se měla VPM inspirovat pro svoji další tvorbu?

Rozhodně neznám veškerou zahraniční produkci. Nemusí jít jen o vlastní tvorbu, ale i o kvalitní převzaté pořady a licencované formáty.

7. Vlastní přidaná hodnota

Pokuste se uvést, které oblasti byste se coby radní zvlášť věnoval a jakou stopu byste chtěl za sebou v této pozici zanechat.

Jsem právník – čili těm případům, které mají právní aspekty. Např. bych tedy do zasedání ráda připravovala podkladový materiál o správních řízeních, vedených s ČT Radou pro RTV vysílání. Co se programové skladby týče, pak zejména pořadům pro děti a mládež a rozhodně pro seniory. Zejména oni bývají na TV odkázáni. Zajímá mne i problematika objektivita a vyváženost. Věnuji se i komerční a nekomerční komunikaci (reklama, sponzoring). Rozhodně nejsem ekonom ani technik.

Myslím, že v RČT by měla existovat jakási dělba práce – čili aby se každý člen Rady věnoval zejména tomu, co mu je nejbližší a čemu nejvíce rozumí.

Jakou stopu bych za sebou chtěla zanechat? Logicky dobrou ☺ - záleží ale na tom, kdo to vyhodnotí. Představy o tom, co a jak bych chtěla dělat a prosazovat, jsou jedna věc. Budou-li realizovatelné a získám pro ně většinu kolegů, je ale otázkou. V RČT jsou – a dle zákona i mají být – různorodé názorové proudy.

Máloco je tak černobílé či jednoduché, jak to zvenku vypadá. Nikdo není dokonalý. Ani člověk, ani média.

Děkujeme za Váš čas i Vaše odpovědi.